

Tábor Ádám / a fa

élet
:
haladék
sírásra írta sebre születésre
rá érni
a pillanat idejére
rá
a fára
az életére
önmagára
megérni
szefíra-ágon fel a koronára
a mű
:
a kész
de a mélyben testmorajlás szívlökések
vedlés kezdés
levetett művégzet
csontbőr perzsel
de újra dalba burkolod az igazit
a sorsot
ászítja jecíra beríja acílut
zúgnak a lombok

név

áron áron
arany láda
ó és új között
szövetség
külső képed
új szülötté
belsődben két
törvénytábla

leszel te még
arany tölcser
éber nyelven
magyarázó
aludjál csak
leszel te még
messze hangzó
arany ágyu

az új évben
ősi magból
új napot kelt
ki a szentély
új betűkkel
irassál be
a Könyvekbe
régii néven

ez itt pusztá
ezek hegyek
fáraó föld
a határon
de te kövesd
a Neveket
mert így leszel
áron áron

Varga Imre / A NEMCSELEKVÉS BŰNTUDATA

Kőbányai János interjúja

RUSKA JUDIT FOTÓI

A szüleim házában egy pékműhely volt, bérlőjét Wolf-nak hívták. A Wolf gyerekekkel, Bandival és Lalával meg Magdával együtt nőttünk fel. Tehát nem volt módomban faji jellegzetességeket felfedezni azon, hogy a Bandi így néz ki, vagy a Lala úgy néz ki. Siófokon gyerekeskedtem, ott voltam elemista. A község fürdőközönsége azokból a közepes jövedelmű emberekből állt, akik a gyerekeiket, az asszonyt ott nyaraltatták, maguk pedig mentek tovább az üzlet után. Így kerültem testi-lelki jó kapcsolatba a Boskovich gyerekekkel, akiknek a papája, ha jól emlékszem, szövetügynök volt. A ház másik részét nekik szokták kiadni. Ugyanígy találkoztam neves hegedűművészekkel és egyéb híres személyiségekkel. Ha ma visszakövetkeztetek: *mindegyikük zsidó volt*. Tehát a közeg, amiben éltem, nem tette lehetővé számomra, hogy megkülönböztessem, hogy ő igen, ő nem.

Többé-kevésbé így folyt le az életem egészen addig, amíg a frontról egyszer hazajöve össze nem találkoztam Siklós Pista barátommal, aki a kaszinó krupiéjának a fia volt. A csendőrség előtt futottunk össze, én a frontról hazajöve, tisztii egyenruhában, kitüntetésekkel a mellemen, szembe velem jött Siklós Pista, akit átötlettem, és megveregtettem a hátát. Merev ellenállást éreztem benne. Kérdezem, hogy mi történt, Pista? Valami baj van? Ő suttogott: legalább ne itt csináld, a csendőrség előtt. Mondtam, miért, mit csináltál? Azt mondta: semmit, és mutatta, hogy egy sárga csillag van kitűzve a kabátjára. Kérdeztem, te ezt miért viseled? Cionista lettél? Mire a Pista valami gorombát válaszolt. Félrehúzott és elmagyarázta, hogy mi van, mi történt. Ez 1944 nyara. Ekkor döbentem rá, hogy mi folyik körülöttem. A Wolf gyerekek bevonultak katonának – így tudtam, később derült ki, hogy munkaszolgálatra. Aknaszedésre használták őket, ott haltak meg. Magdától tudtam meg jóval később. A Boskovich gyerekek eltűntek az emigrációban, Zsuzsától, a húguktól tudtam meg ugyancsak a háború után. Tehát tulajdonképpen ekkor, csak a háború után épült ki bennem az, hogy *mi volt akkor*.

A budai ciszterekhez éppúgy jártak zsidó gyerekek, mint hercegek. Egy Halmos nevű gyáros fiával egy padban ültünk, mellettük pedig a Pallavicini Károly. Ebbe az osztályba járt a Törley gyerek is. Nem volt külön-